

Preek over Jesaja 1:12-18

- Neede, 27 juli 2025
- Kees van Dusseldorp
- Serie: Jesaja plaatst ons voor God de HEER – 1

Thema: Er is een God die iets van ons vindt.

Votum en groet

NLB 981 Zolang er mensen zijn op aarde

Verbondsvernieuwing

Psalm 143:1,5,6 (DNP) Heer toon uw trouw en hoor mij smeken

Gebed

Inleiding

Lezen: Jesaja 1:1-20

Johannes 16:7-11

Kindermoment

Opwekking 618 Jezus, hoop van de volken (begeleiding YouTube)

Verkondiging

Psalm 68:1,2 (DNP) God richt zich op met majesteit

Gebed

Collecte

Gezang 211 (NGK) Wij knielen voor uw zetel neer

Zegen

Inleiding: Jesaja in de Bijbel. In de tijd. Hoofdpunten.

Gemeente van Jezus Christus,

#1

Vindt God iets van onze wereld? En zo ja, wat dan?

Ik val maar gelijk met de deur in huis. Het is een zware vraag.

Ben je hier op vakantie? Of ben je net terug? En probeer je vooral te ontspannen, alles even van je af te laten glijden? Dan heb je misschien helemaal geen zin in zo'n zwaar onderwerp.

Ben je aan het einde van je energie? Draag je veel verdriet met je mee? Dan verlang je mogelijk meer naar een bemoedigend woord. En ben je misschien al afgehaakt toen we Jesaja 1 laten. Wat een aanklachten, wat een harde woorden! Het lijkt wel of de profeet staat te schelden. Namens God.

Ik laat de vraag toch nog even staan.

Vindt God iets van onze wereld? Zo ja, wat dan?

Weet je, God is liefde. De naam van de profeet is Jesaja. Dat betekent: 'De HEER redt'. Ik las dat de rabbijnen, toen ze vastlegden welke bijbelboeken bij de Bijbel hoorden, met opzet Jesaja de eerste plek van de profeten hebben gegeven. Niet alleen omdat het boek de meeste hoofdstukken van alle profeten heeft. Maar ook omdat ze het belangrijk vonden om alle profetenboeken te beginnen met die van Jesaja. Zodat 'de HEER redt' de toonsoort aangeeft. Je mag dus verwachten dat elke preek – ook over een pittige tekst als deze – iets doorgeeft van Gods liefde en bevrijding. Ik moet zeggen, dat ik dat ook zo heb gemerkt in de voorbereiding. Sterker nog: het heeft mij dichterbij de Heer gebracht. Mijn leven lichter gemaakt. Mijn hart meer rust gegeven. Daar wil ik graag iets van doorgeven. Doe je mee?

Vindt God iets van onze wereld?

Alleen de vraag al doorbreekt je eigen horizon. Is er een God die iets vindt? Een God die ons bezig ziet? Die naar de wereld kijkt? Die er een mening over heeft? Die ons aanspreekt? Die ons waarschuwt voor het kwaad en de dood? Die ons bemoedigt om het vol te houden?

Is er een God? De meeste Nederlanders zeggen hier wel 'ja' op. Of in ieder geval iets hogers, dat je God zou kunnen noemen. De een is duidelijk en overtuigd, de ander weifelend en voorzichtig. Maar is er een God *die iets vindt*? Dat gaat een stuk verder. Daar zeggen een stuk minder mensen 'ja' op.

Ze stellen zich God misschien voor als een CEO van een groot internationaal bedrijf die ver weg in een buitenlands kantoor achter een groot bureau zit. Hij bestaat. Maar je zult hem nooit ontmoeten. Hij heeft geen idee wie jij bent. Jij kent hem eigenlijk ook niet.

Of ze hebben het idee dat God iets vaags is. Waar liefde is, daar is God. Iedereen heeft iets van God in zichzelf. Je kunt Hem ontmoeten in de natuur, of in de stilte, of in een gevoel van rust. Maar is het iemand met een mening, met een oordeel?

Of ze denken: er zal vast een God zijn. Maar wie kan weten wat die God vindt? Iedereen lijkt er een andere mening over te hebben. Hoeveel mensen claimen niet dat ze Gods wil kennen? En ze vertellen vaak precies het tegenovergestelde. Je kunt er niet zoveel mee.

Als ik vraag: Vindt God iets van onze wereld? Dan erken ik daarmee dat God iemand is met een mening. Dat Hij niet een projectie van ons is. Of een bepaald idee van spirituele mensen. Of een filosofische conclusie dat er wel een God moet zijn. Nee, God is een God die iets vindt. Die spreekt. Die handelt. Die waarschuwt. Die liefheeft. Die boos wordt bij onrecht. Verdriet heeft bij lijden. Blij is bij verzoening. Bezig is om mensen te redden. Vecht voor een goede relatie. 'De HEER redt' – Jesaja.

#2

Het zijn profeten die altijd aandacht vragen voor deze dimensie van het leven. Als ze de vertellen wat ze zien, koppelen ze dat altijd aan God. Als ze mensen aanspreken op hun gedrag, stoten ze altijd door naar hun geloof en gehoorzaamheid aan God. Het eerste deel van Jesaja gaat over Israël en de omliggende volken. Maar hij vertelt geen geschiedenis. Hij vraagt aandacht voor de houding die mensen tegenover God aanemen. Het is net of de profeet een röntgenfoto van de werkelijkheid ziet. Je weet wel, zo'n foto waar je aan de binnenkant van een lichaam kunt kijken. Hoe de botten eruit zien, hoe het met de organen gaat. Wat je met het normale oog niet ziet, dat maakt zo'n foto duidelijk.

Zo vragen profeten aandacht voor wat je op het journaal niet ziet. Wat niet in de weekoverzichten en de geschiedenisboeken staat. Ze vragen aandacht voor Gods perspectief. Ze kijken met de ogen van God. Daarom heten profeten ook vaak zieners: ze zien de dingen op een andere manier. Iemand zei: 'profeten zijn geen waar-zeggers, maar waarheids-zeggers.' Dat vind ik treffend geformuleerd. Profeten zien hemelse waarheid over het aardse leven en getuigen daarvan. Vanuit hun diepe kennis van Gods woord. Vanuit hun hartelijke liefde voor God en hun intense persoonlijke omgang met God. Soms met een direct gehoord woord van God in de oren of een ontvangen visioen van God op het netvlies. Maar altijd gedreven door de Heilige Geest, de Geest van de waarheid.

Profeten. We komen ze in de geschiedenis van de Bijbel tegen. Maar ook vandaag. Iedere christen is een profeet te noemen. Sommigen hebben daar bijzondere gaven voor. Je zou kunnen zeggen dat elke preek ook een profetische kern heeft. Bedoeld om iets van God te laten zien. Om mensen uit te nodigen en zondig terug te roepen tot een leven met God. Om de wereld en de mensen in de wereld eraan te herinneren, dat er een God is die ons ziet, iets van ons vindt en erop uit is ons te redden. Om mensen bij Jezus Christus te brengen en te bewaren. Want 'de Heer redt' – Jesaja.

Dat is wat Jesaja doet. In een tijd dat het niet goed gaat met het volk. Ze hebben hun gouden eeuw al lang achter zich liggen. Ze zijn een speelbal van de grote machten geworden. Moeten aan Syrië veel geld betalen. Importheffingen zou je zeggen, om Syrië te vriend te houden. Dan worden ze weer door de brute Assyrische legers bedreigd. Of trekken Aramese troepen plunderend door het land. De koningen in Jeruzalem proberen zo goed en zo kwaad als het gaat hun land te regeren. De een doet dat verstandiger dan de ander. Sommigen zijn vooral op eigenbelang en zuigen ook hun eigen volk leeg. Anderen proberen het wel, maar krijgen de bevolking niet mee. Het gaat niet goed.

En dan staat daar die profeet. Jesaja. De HEER redt. Die met felle woorden zijn volk en de leiders herinnert aan hun God. Die hen aanklaagt om hun oppervlakkige en nietszeggende geloof. Die hen beschuldigt van fraude, onrecht, uitbuiting en egoïsme. Die hen wijst op de oorzaak van alle ellende. Die de vloer aanveegt met hun godsdienstige rituelen. Die hen terugroept naar de Heer.

‘Een os herkent zijn meester. Een ezel weet wie zijn voederbak vult. Maar mijn volk heeft totaal geen idee wie Ik ben. Ik heb ze opgevoed en grootgebracht, maar ze zijn tegen Mij in opstand gekomen. Jullie zijn ziek tot op het bot.’ Zo spreekt Jesaja.

Of nog een ander citaat: ‘Zien jullie niet hoe de Heer jullie heeft gestraft? Sion, bedoeld als licht voor de volken, is niet meer dan een hutje op de hei.’

Of nog een andere uitspraak: ‘Wie heeft jullie gevraagd mijn tempel plat te lopen? Stop met die zinloze offers. Ik geloof het niet. Ze matchen totaal niet met jullie wangedrag.’

Harde woorden. Omdat God een boze, strenge God is? Bij wie het nooit goed genoeg is? Bij wie je het altijd fout doet? Nee, zeker niet! Omdat God van zijn volk houdt. Hij hééft ze opgevoed en grootgebracht. En Hij laat het werk van zijn hand niet los. Hij geeft zijn volk niet over aan hun eigen ideeën en slechtheid. Hij spreekt ze aan. Confronterend, zeker. Ontmaskerend, aanklagend, waarschuwend. Omdat Hij ze niet kwijt wil. Omdat Hij de God is die bevrijdt. Van vijanden. Van gevangenschap. Van kwade machten. Van zonden. Van de dood. Omdat Hij uit is op verzoening. Op het leven van zijn volk. Op hun vrede en vrijheid. Op een vriendschappelijk omgang met hen. Van hart tot hart. Dat kan alleen als Hij eerlijk is. En als Hij blijft spreken en niet zwijgt.

Willen de mensen het horen? Wat Jesaja te zeggen heeft. Hoe Jesaja zegt wat God vindt? Hoe God vecht om hun hart en hun leven?

#3

Wil jij het horen? Wat God van onze wereld vindt?

Ik heb hier de wereld ingekleurd met woorden die lijden, geweld, verwoesting en pijn aangeven. Dat is mijn keuze. Je kunt de wereld ook anders inkleuren. Maar dit zijn de dingen die Jesaja noemt. En wie zal ontkennen dat dit plaatje recht doet aan de wereld vandaag? Als Jesaja in zijn tijd al confronterend bezig was, hoeveel te meer is daar vandaag reden voor! Wat wij in de wereld zien, komt in de verste verte niet overeen met Gods wil en bedoeling. Zeker, er is meer te zeggen. Er zijn ook praktijken van liefde, van gerechtigheid, van verzoening en van hulp. Ik zou bijna zeggen – met de woorden van Jesaja – als de Heer van de hemelse machten ons niet een rest van rechtvaardigheid en goedheid had gelaten, dan zou onze wereld al niet meer bestaan.

Wil jij het horen? Wat God van onze wereld vindt? Laat het je dan iets zeggen dat God zijn eigen mensen aanspreekt. Niet alleen een algemene verzuchting: Wat gaat het toch slecht met de wereld. We denken er dan snel bij: ‘Gelukkig gaat het wel aardig goed met mij. Gelukkig ben ik niet zoals die graaiers, die criminelen, die terroristen, die egoïsten, die leugenaars, die misbruikers.’ Nee, God zegt ‘jullie’. ‘Als jullie bidden, luister ik niet. Ik kan jullie liederen niet verdragen. Aan jullie handen kleeft bloed’.

Lieve mensen, wil je dit ook horen? Wil je – omwille van je leven, je toekomst en je vrijheid – ook horen dat God jou aanspreekt? ‘Ik ben een zondaar.’ Dat belijden we. Maar het is niet gemakkelijk om je daarop te laten aanspreken. Als het concreet wordt, merk ik bij

mezelf ook de neiging om mijzelf te verdedigen. 'Ja, maar ik bedoelde het anders'. 'Ja, maar dat komt ook omdat jij zo reageerde.' 'Ja, maar dat klopt niet helemaal'. 'Ja, maar heb je wel naar jezelf gekeken?' En noem maar op. Je kent het vast.

Het gaat mij er niet om, dat je jezelf een slecht mens moet vinden. Maar wel dat je ook wilt horen waarin je fout zat. Dat je erkent dat je gemakzuchtig bent. Dat je toegeeft dat ook jij tekort bent geschoten. Dat jij voor je eigen belang bent gegaan, ten koste van anderen. Dat jij te slap bent geweest om 'nee' te zeggen tegen. Om voor een ander op te komen. Dat ook door jouw gedrag jij slechte patronen in stand houdt, dat ook door jouw woorden verwijdering tussen mensen niet wordt opgelost. Dat ook in jouw omgang met God oppervlakkigheid en automatisme binnensluipen. Dat ook jij in jouw leven de grenzen van het leven naar Gods wil steeds verder oprekt.

Is dit leuk om te horen? Nee – helemaal niet.

Is het goed om te horen? Ja – alleen dan kun je er iets mee.

Klopt het? Ja, niet alleen in je daden, woorden en gedachten. Maar ook in je natuur. Wie zegt het? De God die bevrijdt! De God van het leven. De God van de toekomst. De God die van je houdt en je zijn vriendschap aanbiedt en blijft aanbieden. Dat ligt eronder. Verdedig jezelf niet. Verwerp jezelf ook niet. Maar open je hart voor Gods liefde en voor Gods Geest. Vraag om Gods genade. Ontvang Gods genade. Leef van Gods genade.

#4

Zo komt Jesaja tot een hartstochtelijke oproep tot bekering. "Was je, reinig je, maak een einde aan je misdaden. Breek met het kwaad en leer goed te doen. Zoek het recht, houdt tirannen in toom. Kom op voor wezen, sta weduwen bij."

Een heel programma.

Is er iets in wat we gelezen hebben, of wat ik onder woorden heb gebracht, wat iets bij jou oproept? In de zin van: 'Ja, dat herken ik. Dat doe ik niet goed. Daarin schiet ik tekort. Daarin heb ik fouten gemaakt. Daarin liet ik mij niet leiden door liefde voor God of voor een mens.'

Dan zeg ik tegen je: erken het voor God, bekeer je ervan, vraag om vergeving en kijk hoe je het kunt goedmaken of veranderen. En als je niet goed weet hoe dat moet, bespreek het met iemand die je vertrouwt en bid samen om Gods genade en Geest.

Denk niet: 'Dat moet een ander doen. Dat moet de regering doen. Dat moet het Leger des Heils doen.' Of wie dan ook. Begin bij jezelf. Bij jouw hart. In jouw relaties.

#5

Jesaja – de HEER redt. God bevrijdt. Hij opent zijn hart. Zoekt jouw hart. Daarom is er vergeving voor zonden. Verzoening voor de zondaar. Hier komt dat prachtige beeld van rood als karmozijn en wit als wol naar voren. Dat is onze God! Zonden worden vergeven. Jij wordt gereinigd en zult stralend wit voor de Heer staan. Ongelooflijk!

Maar waarom zegt Jesaja dit hier? Midden in zijn aanklacht? Ondergraaft hij niet zijn boodschap van aanklacht en zijn boodschap van boete en bekering? Het lijkt nu alsof zonden toch niet erg zijn en toch wel worden vergeven door God. Waarom zou je werk maken van bekering als God toch alles vergeeft?

Er is iets lastigs aan deze tekst en de plek ervan in de profetie van Jesaja. Ik moet even een technisch uitstapje maken naar de vertaling en de bedoeling ervan.

#6

Ik heb hier drie vertalingen op een rijtje gezet.

‘Al zijn je zonden als scharlaken, ze worden wit als sneeuw.’ (NBV21 – ook NGB51, HSV).

In de WV wordt het als een vraag vertaald. Met een sceptische klank: ‘Zouden uw zonden, die als scharlaken zijn, wit kunnen worden als sneeuw?’ (WV)

Een nog weer andere vertaling ligt meer in lijn met de verzen erna: ‘Als u ziet dat uw zonden als scharlaken zijn, zullen ze wit als sneeuw worden.’ (POT)

Deze vertaling zijn alle drie mogelijk vanuit de grondtekst. De woorden zijn hetzelfde, maar de strekking is anders. Misschien lastig om direct het verschil aan te voelen.

Daarom ook dat even op een rijtje:

#7

‘Al zijn je zonden als scharlaken, ze worden wit als sneeuw.’ Het is een verrassende en onverwachte wending. Dat past wel bij Gods genade. Maar op deze manier lijkt het de oproep tot boete en bekering te ondergraven. En heeft het het risico dat je er te gemakkelijk van afmaakt: mijn zonden worden toch wel vergeven.

In de tweede vertaling wordt dat ondervangen: ‘Zouden uw zonden, die als scharlaken zijn, wit kunnen worden als sneeuw?’ Het is een kritisch vraag: Denk je dat? Dat al je zonden zomaar vergeven kunnen worden? Met als antwoord: nee, zo werkt dat niet! Er is echt bekering nodig.

In de derde vertaling klinkt dat ook door: ‘Als u ziet dat uw zonden als scharlaken zijn, zullen ze wit als sneeuw worden.’ Eerst is diepgaand berouw nodig. Zie eerst hoe bloedrood je zonden zijn! Schrik van de ernst en maak werk van boete en bekering. Verootmoedig je voor God. Dat is de weg tot vergeving.

Zo sluit ook vervolg van de profetie van Jesaja aan: Luister weer naar Mij! Dan zal het goed komen.

#8

In elke vertaling is de kern duidelijk: ‘Er is vergeving bij God!’

Daar kom je via de weg van echt berouw. Van je laten aanspreken. Van de diepte van je zonden ontdekken: ze zijn zo rood als karmozijn. Ze zijn zo rood van het bloed.

Ook die van jou. Ook wat jij misschien maar kleine zonden vindt. Of vergeeflijke tekortkomingen. Erken dat ze dieprood zijn! Dat ze schade geven. Het leven kapot maken. Je toekomst verknallen. Anderen beschadigen.

En vlucht naar Jezus Christus. Dat is de weg die Gods Geest wijst – zoals Jezus zelf zei in Johannes 16. De Geest zal de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. En zo iedereen die luistert naar Jezus Christus brengen. Bij Hem gebeurt het wonder van vergeving. Bloedrood wordt zuiver wit.

Vergeving is – oneerbiedig gezegd – geen wasmachine van God. Je stopt je met zonden bevlekte daden erin en ze komen er schoon weer uit. Nee, vergeving is een weg van erkenning, berouw, boete en bekering. Aan de hand van je Heiland. Als antwoord op de roeping van God die redt. Een weg waar je helemaal bij betrokken bent. Niet uit angst, wel uit besef van zonde. Zo vertrouw je je toe aan de Heer en zoek je zijn genade. En jij wordt stralend schoon. Je krijgt adem, komt tot rust, ontvangt liefde. En gaat lichter door het leven.

#9

Vindt God iets van onze wereld? Wat dan?

Alles wat God zegt en doet in deze wereld staat in het teken van zijn liefde. 'Alzo lief heeft God de wereld, dat Hij zijn enige Zoon gegeven heeft tot redding'.

Ja, er is een God die ziet wat er gebeurt. Die ziet wat ik zeg. Wat jij doet. Die zich boos maakt over het onrecht. Verdriet heeft bij het lijden. Die mensen aanspreekt op hun daden en woorden. Op hun gedachten en gevoelens.

Het is de God die de wereld liefheeft. Die de mensen liefheeft. Die het werk van zijn handen niet loslaat. Die je daarom aanspreekt.

Om je de weg van berouw en vergeving te wijzen. De weg naar Christus. De weg naar genade, herstel, hoop, liefde en toekomst.

Is het een zwaar onderwerp? Ik hoop dat je gemerkt hebt dat er wel ergens over gaat. Ook over jouw leven en jouw wereld. Ik hoop dat je even in de wereld van Gods genade bent geweest. En gelouterd bent door zijn liefde. Dan ga je lichter door het leven. Ben je meer genadig over anderen. Heb je meer rust in je hart.

Amen